УДК 336.7

Закарлюка М. С., здобувач освіти,
Олешко А.А., науковий керівник, д.е.н., проф.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЦИФРОВОЇ ВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

Цифрова валюта центрального банку (CBDC) стає все більш актуальною у світі фінансів і економіки. Впровадження CBDC відкриває нові можливості для покращення фінансових послуг, забезпечення фінансової стабільності та зменшення витрат на обслуговування платіжних систем. Україна також приєднується до країн, що планують впровадити свою CBDC. У 2024 році Україна планує впровадити е-гривню, яка має стати цифровим відображенням національної валюти.

Впровадження CBDC може мати значний вплив на економіку та фінансову систему країни. Дослідники зазначають, що однією з основних переваг CBDC є підвищення ефективності платежів, що досягається завдяки швидкості та безпеці цифрових трансакцій і може сприяти зростанню електронної економіки та зменшенню використання готівки [1].

Крім того, впровадження CBDC може призвести до зменшення витрат на обслуговування готівки, що є важливим аспектом для української економіки, де частка безготівкових операцій ще не досягла оптимального рівня. Зменшення використання готівки може також допомогти у боротьбі з тіньовою економікою та підвищенні фінансової прозорості. Використання цифрової валюти може зробити фінансові послуги більш доступними та зручними для всіх верств населення.

Аналіз впливу перспективного впровадження е-гривні на фінансову стабільність показує, що впровадження цифрової валюти може мати додаткові переваги для фінансової системи України, зокрема:

1. Зменшення ризиків фінансових злочинів: е-гривня дозволить збільшити контроль за фінансовими трансакціями через використання технологій блокчейн та цифровий підпис. Це допоможе зменшити можливість використання цифрової валюти для легалізації доходів злочинців та інших фінансових злочинів;

2. Покращення моніторингу фінансових операцій: е-гривня дозволить збільшити ефективність моніторингу фінансових операцій через автоматизацію процесів та збільшення доступності даних про трансакції. Це сприятиме попередженню фінансових криз та зменшенню можливості маніпулювання фінансовими ринками;

3. Збільшення довіри до фінансової системи: Впровадження е-гривні може позитивно позначитися на довірі громадян до фінансової системи,

оскільки вона забезпечить більшу прозорість та безпеку фінансових операцій [2].

Впровадження е-гривні може мати значний вплив на ефективність платіжних систем в Україні. Основні аспекти цього впливу включають:

– зменшення часу на обробку платежів: Е-гривня дозволить здійснювати миттєві та безпечні платежі, що значно зменшить час на обробку фінансових трансакцій. Це особливо важливо для бізнесу та громадян, які шукають швидкі та зручні способи здійснення платежів;

– зниження витрат на операції: Впровадження е-гривні може допомогти знизити витрати на обслуговування платежів за рахунок відсутності необхідності у готівкових операціях та оптимізації процесів обробки електронних платежів;

– покращення доступності фінансових послуг: е-гривня може розширити доступність фінансових послуг для населення та бізнесу, забезпечуючи швидкі та недорогі способи здійснення платежів незалежно від місця перебування клієнта;

– збільшення ефективності міжбанківських платежів: Е-гривня може сприяти покращенню ефективності міжбанківських платежів через зменшення часу та витрат на їх обробку, що сприятиме зростанню ліквідності та стабільності банківської системи.

Впровадження е-гривні може також викликати певні негативні моменти та виклики для платіжних систем. Деякі з можливих негативних аспектів включають:

1. Високі витрати на впровадження: перехід на е-гривню може вимагати значних інвестицій у розробку та впровадження нових технологій та інфраструктури, що може призвести до високих витрат для банків та інших учасників платіжної системи.

2. Технічні проблеми та безпека: використання цифрової валюти може створити нові технічні виклики, такі як проблеми з безпекою даних та можливість кібератак. Необхідно вживати заходів для захисту платіжних систем від таких ризиків.

3. зміна способів оплати: впровадження е-гривні може вимагати зміни у способах оплати та використання фінансових послуг, що може бути не зручно для деяких користувачів або підприємств.

4. Ризики для конфіденційності: використання цифрової валюти може підвищити ризик витоку конфіденційної інформації про фінансові трансакції та особисті дані користувачів [2; 3].

Література

1. Oleshko_A., Tymoshenko O.,_Trokhymets O. (2018), Formation of cashless economy in Ukraine and in the world. *Baltic Journal of Economic Studies.* Vol. 4, No 2, pp. 147 – 150. URL: http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/ article/view/394/pdf

2. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. URL: https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia

3. Е-гривня: експертка пояснила, як і коли це запрацює в Україні. URL: https://kanaldim.tv/czyfrovi-valyuty-ta-e-gryvnya-yak-vony-praczyuyut-v-ukrayini/

УДК 336.7

Рябченко Р.В., здобувач освіти,
Олешко А.А., науковий керівник, д.е.н., проф.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Восени 2023 року одна з найбільших компаній із блокчейн-аналітики – Chainalysis, оприлюднила щорічне дослідження “World Crypto Adoption Index 2023” [1]. Дане дослідження представляє собою розрахунок Глобального індексу впровадження криптовалют, який відображає рівень розвитку індустрії країн світу.

Глобальний індекс впровадження криптовалют складається з п’яти субіндексів, а саме:

1) централізована вартість сервісу (оцінює кожну країну за загальною криптовалютною активністю на централізованих криптовалютних біржах);

2) роздрібна централізована вартість послуг (вимірює активність непрофесійних індивідуальних користувачів криптовалют на централізованих сервісах);

3) рейтинг обсягів біржової торгівлі P2P;

4) значення DeFi (відображає рівень розвитку інновацій);

5) роздрібна вартість DeFi (проводить ранжування країн за обсягом транзакцій DeFi, здійснених у роздрібних переказах);

Кожен з цих субіндексів базується на використанні країнами різних типів криптовалютних послуг. За його результатами Україна посідає п’яте місце за використанням криптовалют. Наша держава випереджає за рівнем криптопрогресу такі технічно-передові країни як Велика Британія (14 місце), Японія (18), Філіппіни (6), Південна Корея (27). У той же час ми поступаємось лише Індії (1), Нігерії (2), В’єтнаму (3) та США (4) (рис. 1).